

Česká literatura na světové scéně: Rok české kultury zahájí cestu k čestnému hostování na Frankfurtském knižním veletrhu v roce 2026

(Praha, 4. 2. 2025) – Česká republika už letos v říjnu převezme na prestižním Frankfurtském knižním veletrhu štafetu čestného hosta. O rok později, od 7. do 11. října 2026, se během 78. ročníku veletrhu současná česká literatura představí pod sloganem „Česko – země na pobřeží“. Do té doby bude v rámci Roku české kultury probíhat v německojazyčných zemích ve spolupráci s partnerskými institucemi řada výstav, kulturních prezentací, autorských čtení a debat, které mají připoutat pozornost publika a podnítit zájem o samotné hostování. Chystá se také další podpora pro nakladatele, autory, literární agenty nebo překladatele.

„Úspěšná prezentace české kultury na Frankfurtském knižním veletrhu v roce 2026 je jednou z priorit Ministerstva kultury. Počínaje letošním rokem bude na veletrzích v Lipsku a ve Frankfurtu nad Mohanem na první pohled patrné, že se prezentace české literatury připravuje na velkou událost už jen tím, že se zvětšují plochy národního stánku,“ uvádí ministr kultury **Martin Baxa** a dodává: *„Navýšili jsme také finanční prostředky na podporu vydávání překladů české literatury v zahraničí. V loňském roce bylo rozděleno bezmála 21 mil. Kč. V letošním a následujícím roce bude částka dále navýšena tak, abychom mohli v maximální možné míře představit aktuální českou literaturu zahraničnímu publiku, čímž bych chtěl oslovit nakladatele a překladatele, aby své projekty průběžně přihlašovali. Nejblíží uzávěrky před námi jsou 15. května a pak 15. listopadu.“*

Česká literatura v centru světové pozornosti

Frankfurtský veletrh je největší svého druhu na světě – každoročně se na něm představí přes 4000 vystavovatelů a navštíví ho víc než 200 000 profesionálů z knižního průmyslu. Pozice čestného hosta zajišťuje vybrané zemi globální pozornost roky před veletrhem i po něm. A nejen pro oblast literatury, ale i kultury a pro česká témata obecně. Projekt Czechia 2026 usiluje o posílení mezinárodní prestiže české literatury, rozvoj spolupráce mezi českými a zahraničními partnery a zviditelnění českých autorů na zahraničních trzích. Zároveň zdůrazňuje bohatost české kultury a její schopnost reagovat na aktuální společenská témata. **Tomáš Kubiček**, generální ředitel Moravské zemské knihovny a ředitel projektu Czechia 2026, k tomu říká: *„Frankfurtský knižní veletrh je nejvýznamnější platformou pro prezentaci literatury. Naším cílem je nejen ukázat bohatství české kultury, ale také vytvořit příležitosti pro dlouhodobou spolupráci a nové kontakty, které budou mít pozitivní dopad i po roce 2026.“*

Česko – země na pobřeží

Tématem a klíčovou metaforou české prezentace na Frankfurtském knižním veletrhu v roce 2026 je „Česko – země na pobřeží.“ Odkazuje k Williamu Shakespeareovi, který země Koruny české ve své divadelní hře Zimní pohádka umístil na mořské pobřeží, čímž naši

zemi označil za integrální součást světového oceánu literatury. Symbolizuje otevřenost české kultury, její inspirativní přesah a kreativitu. Téma se promítne také do chystané vizuální identity projektu, na které po vítězném tendru pracují v plzeňském studiu Bušek+Dienstbier. Základní stavební prvek identity – značka – pracuje s proměnlivou hranicí mezi mořem a zemí a zároveň odkazuje na papír, který je nositelem psané literatury. Barevnost vizuálního stylu je pak pouze logickým krokem, který spojuje téma „českého moře“.

Vizuální identita bude představena letos v dubnu, naváže na ní spuštění webových stránek www.czechia2026.com a také soutěž na tvůrce národního pavilonu Czechia 2026.

Česká kultura v německojazyčných zemích

Rok české kultury začne převzetím štafety čestného hosta Frankfurtského knižního veletrhu v říjnu 2025 od Filipín. Nabídne literární akce v německojazyčném prostoru, zejména v Hesensku, na jejichž realizaci se budou do konce roku 2026 kooperačně podílet Česká centra a Česko-německý fond budoucnosti.

Právě ten je významným partnerem Roku české kultury i čestného hostování ve Frankfurtu nad Mohanem. Kulturní spolupráci mezi Českem a Německem fond podporuje již od roku 1998. Za dobu své existence tak přispěl k vydání více než 1000 knižních titulů. Na společné přeshraniční projekty spojené s hostováním ve Frankfurtu nad Mohanem a Rokem české kultury poskytne fond mimořádnou podporu v celkové výši 7 000 000 korun. „*Frankfurtský knižní veletrh a cestu na něj vnímáme rovněž jako jedinečnou šanci pro posílení vazeb k české kultuře především v Německu. Společně s Moravskou zemskou knihovnou tak zveme k realizaci čtení, symposií či výstav, k novým překladům nebo k navazování nových kontaktů v česko-německém literárním světě. Grantové žádosti lze podávat čtvrtletně již od 31. března 2025,*“ uvádějí ředitelé fondu **Petra Ernstberger** a **Tomáš Jelínek**.

Chybět nebude ani prezentace Česka jako turistické destinace připravená ve spolupráci s agenturou CzechTourism. Probíhají jednání i k možným akcím partnerských měst Frankfurtu nad Mohanem a Prahy. Do Roku české kultury bude spadat veletržní týden od 7. do 11. října 2026. Překlady české literatury do němčiny budou představeny v rámci stovky akcí v podobě čtení, scénických programů, debat a projekcí nejen na frankfurtském výstavišti a v pavilonu CZECHIA, ale rovněž po celém městě.

Aktuální překlady na literárních akcích

Literární program Roku české kultury bude zahrnovat vlastní dramaturgii, tedy akce připravené týmem projektu s kolegy z Dramaturgické rady a Českého literárního centra. Aktuální překlady české literatury do němčiny všech žánrů představí autoři, autorky, překladatelé i překladatelky na literárních festivalech např. v Berlíně, Erlangenu, Norimberku, Brémách, Salcburku, Lucernu a samozřejmě ve Frankfurtu nad Mohanem. Česká literární tvorba bude prezentována i na Lipském knižním veletrhu na jaře 2026. O aktivní zapojení do programu projevila síť 17 literárních domů v Německu, Rakousku a ve Švýcarsku. Do Roku české kultury budou zařazeny také literární akce podpořené

v rámci Výzev mobility pro autory i překladatele (v květnu a říjnu 2025) a Výzvy Česko-německého fondu budoucnosti (2025 a 2026).

Uskuteční se také autorské tvůrčí rezidence v Berlíně, Lipsku, Kremži a Mikulově, poskytující prostor k soustředěné a kreativní literární práci v inspirativním prostředí. Do Roku české kultury patří i jarní koncertní turné České filharmonie v šesti destinacích Německa.

Tuzemská filmová tvorba dostane prezentační příležitosti jak na festivalech Berlinale a goEast ve Wiesbadenu, tak v německém Filmovém muzeu ve Frankfurtu n. M.

V jednání jsou rovněž doprovodné výstavy ve významných kulturních institucích Hesenska. O výstavu soudobého českého výtvarného umění má zájem Schirn Kunsthalle. Německé Muzeum komunikace vyjednává o výstavním projektu věnovaném českému samizdatu. Haus am Dom se zajímá o výstavní projekt zaměřený na Boženu Němcovou a ženské hlasy české literatury. V muzeu Klingspor by měla proběhnout výstava českého knižního designu a ilustrace dvacátého století.

Moravská zemská knihovna navazuje spolupráci s Německou národní knihovnou (DNB) ve Frankfurtu nad Mohanem a chystá odborné akce, předběžně k aktuálním tématům knihovnictví, architektury knihoven a česko-německému exilu. V sídle DNB se také 11. června 2026 uskuteční zahajovací konference k programu GoH CZECHIA FBM 2026.

Rok české kultury na podzim 2026 zakončí Echa hostování, o kterých jednáme s organizátory Dnů české a německé kultury v Drážďanech, s Literárním domem v Curychu a s knižním veletrhem Buch Wien v rakouské metropoli.

Podpora autorům a nakladatelům

Součástí příprav na čestné hostování jsou literární zájezdy a autorská mobilita, které umožní českým autorům setkávat se s mezinárodními čtenáři a odborníky. Důležitou podporu přinesou také workshopy a semináře pro překladatele a nakladatele, jejichž účelem je posílit vazby mezi českým a zahraničním knižním trhem. Ještě letos proběhnou nakladatelské výjezdy např. na komiksový festival v Angoulême, Lipský knižní veletrh, Mezinárodní knižní veletrh Liber v Madridu nebo Frankfurter Buchmesse.

Velkou příležitostí nabízí autorům veřejná soutěž Román pro Frankfurt, která má uzávěrku 30. dubna 2026. Jejím cílem je objevit a podpořit nové české romány, které mohou být klíčovou součástí prezentace české literatury na jednom z nejvýznamnějších literárních veletrhů světa. Výzva je otevřena všem česky píšícím autorům a autorkám – od začínajících spisovatelů až po zkušené tvůrce. Tři romány, které vybere odborná porota, získají finanční odměnu 80 000 Kč a ukázky děl budou přeloženy do němčiny, angličtiny, francouzštiny a španělštiny. Spolu s finanční podporou získají jejich tvůrci i podporu agentážní a dostanou příležitost prezentovat svoji prózu v roce 2026 na Frankfurtském knižním veletrhu.

O projektu Czechia 2026

V říjnu 2026 bude Česká republika čestným hostem největšího knižního veletrhu světa ve Frankfurtu nad Mohanem. Téma hostování „Česko – země na pobřeží“, inspirované Shakespearovou Zimní pohádkou, symbolicky propojí českou literaturu se světovou scénou. Přípravy projektu Czechia 2026, kterým Ministerstvo kultury ČR pověřilo Moravskou zemskou knihovnu v Brně, probíhají ve spolupráci s Českým literárním centrem a za podpory odborníků z literárního i kulturního prostředí.

Kontakt pro média:
Kateřina Bártová
E-mail: katerina.bartova@mzk.cz
Telefon: +420 770 313 625
www.czechia2026.com